

Ο ΟΥΓΟΛΙΝΟΣ *

Φύγαμε· και σ'αν εΐχαμε στους πάγους προχωρήση
 Σ'ε τρύπα μέσα είδα δυο σφιχτοκουβαριασμένους
 Κι' ένα κεφάλι εφαινετο σ'αν κάλυμμα του άλλου.
 Κι' όπως δαγκώνει το ψωμί λαίμαργα ο πεινασμένος,
 "Ομοια και κείνος που ήτανε στον άλλον από πάνω
 Τά σουβλερά τ'α δόντια του με λύσσα είχε καρφόση
 Στο μέρος όπου ο τράχηλος με το κεφάλι σμίγει.
 Κι' όπως για εκδίκησι φριχτή ο βασιλη'ας Τυδέας
 Του Μενάλιππου εδάγκωσε τ'α κρύα τ'α μηλίγνια,
 "Ετσι κι' αυτός ξοκάνιζε το κούκαλο του άλλου.
 Και του'πα: «ε'σ'ου που τ' άχτι σου τος' άγρια φανερώνεις,
 Πές μου, ποιός είσαι και γιατί, κι' αν δίκαια αυτόν σπαράξης-
 Στον κόσμο άπάνω σ'αν βρεθ'ω τή φήμη σου θ' αλλάξω,
 "Η γλώσσα αν δέν μου ξεραθ'η στους ζωντανούς πριν φθάσω».
 "Εσήκωσε ο άμαρτωλός απ' τ' άγριο το φαγι του
 Το στόμα και το σκούπισε με τ'α μαλλιά του άλλου
 Που του'χε πίσω με δαγκές το κούκαλο χαλάση,
 Κι' είπε: «Γιατί τον πόνο μου θέλεις να μου θυμίσης
 Που μόνο στο συλλογισμό και πριν γι' αυτό μιλήσω
 Μου φαρμακώνει την καρδιά. Άπελπισμένος πόνος!
 Μ' αν ξέρω πως τ'α λόγια μου σπορά θε να γενου'νε
 Ν' άτιμαστή ο προδότης μου που τώρα εδ'ω δαγκώνω,
 Θα δ'ης τ'α μαύρα λόγια μου με δάκρυα να τ'α βρέχω.
 Δέν ξέρω ποιός να είσαι σύ, ο'υτε πως ήλθες νοιούθω
 "Εδ'ω που ζωντανός ποτέ δέν πάτησε κανένας·
 Μ' από την μιλι'α φλωρεντινός θαρο'ω πως πρέπει ν'άσαι.
 "Εγώ στον κόσμο ημουνα ο κόντε Ουγολίνος·

* ΣΗΜ. Ο εν Πειραιει μουσοληπτος και ευπαιδευτος φίλος κ. Γεώργ. Σ. Ζουφρές, γνώστης δε και βαθύς μελετητής της Ιταλικής φιλολογίας, με ίδιον δλωσ έξωτα ασχολούμενος κατά τ'α διαλείμματα των έμπορικων αυτού εργασιών εις τ'ας προσφιλείς του φιλολογικας μελέτας, ξεπόνησε πρό τινας εις άκραιφνώς δημοτικην γλωσσαν έμμετρον μετάφρασιν της Κολάσεως του Δάντε, ήτις ευχ'ης έξογον θα ήτο αν έβλεπε το φ'ως και έγίνετο κοινόν κτήμα και έντρύφημα. Της ώραιας ταύτης μεταφράσεως, της παλλούσης από δύναμιν και ζωήν, δλωσ άνεκδότου, παραθέτομεν ήδε το ήσμα του Ουγολίνου, επίτηδες παραχωρηθ'εν ήμιν χάριν του Ήμερολογίου.

Κι' ὁ γείτονάς μου, ἐπίσκοπος τῆς Πίζας, ὁ Ρουγκέρης.
 Τὸ ξέρεις πῶς μ' ἀπάτησε μὲ γίλιες πονηράδες
 Κι' ἐμπιστοσύνη μ' ἔκαμε σ' αὐτὸν μεγάλη νάχω
 Καὶ στὰ στερνὰ μὲ πρόδωσε καὶ μ' ἔστειλε στὸν Ἄδη.
 Αὐτὸ ὅμως ποῦ δὲν ἔμαθες καὶ ποῦ κανεῖς δὲν ξέρει
 Πόσο φριχτὸς ὁ θάνατος ἐστάθηκε γιὰ μένα,
 Θὰ σοῦ τὸ πῶ καὶ κρίνε ἐσὺ ἂν δίκαια τὸν παιδεύω.
 Ἀπὸ στενὸ παράθυρο, τῆς φυλακῆς φεγγίτη,
 Ὅπου γιὰ μὲ ὀνομάστηκεν «*ἡ φυλακὴ τῆς πείνας*»
 Καὶ μέσα ἐκεῖ θε νὰ κλειστοῦν κι' ἄλλοι πολλοὶ ἀκόμη,
 Πολλὰ φεγγάρια ἐμέτρησα ὅταν μιὰ νύχτα εἶδα
 Ὅνειρο μαῦρο καὶ φριχτὸ ποῦ μοῦδειξε τὸ μέλλον.
 Σὰν κύριος καὶ σὰν ἀρχηγὸς ἐτοῦτος κυνηγοῦσε
 Τὸν λύκο μὲ τὰ τέσσαρα μικρὰ λυκόπουλά του
 Στ' ὄρος ποῦ κρύβει ἀπ' ἐκεῖ τὴν Λοῦκα στοὺς Πιζάνους,
 Μὲ γυμνασμένα, ἄγρια σκυλιὰ καὶ πεινασμένα,
 Κ' εἶχε μαζί τοὺς Γουαλανδούς, Σισμόνδους καὶ Λαφράγκους.
 Σὲ λίγο ἐκείνοι οἱ δύστυχοι ἀπόκαμαν νὰ τρέχουν
 Κι' ἔβλεπα, ὦ φρίκη! τὰ σκυλιὰ ν' ἀρπάζουν τὸν πατέρα
 Καὶ τὰ παιδιὰ καὶ μὲ δαγκῆς τῆς σάρκες νὰ τοὺς σχίζουν.
 Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησα πριχοῦ νὰ ξημερώσῃ
 Κι' ἄκουσα τ' ἄμοιρα παιδιὰ στὸν ὕπνο τους νὰ κλαῖνε
 Καὶ πρὶν καλοξυπνήσουνε ψωμί νὰ μοῦ ζητᾶνε.
 Πέτρα θε νάχῃς γιὰ καρδιὰ ἂν δὲν μὲ συμπονέσῃς
 Ὅταν σκεφθῆς, τί μάντευεν ἡ πατρικὴ καρδιὰ μου,
 Καὶ ἂν δὲν κλαῖν τὰ μάτια σου, πές μου σὲ τί θὰ κλάψῃς ;
 Ἦτανε ἡ ὥρα ποῦ φεραν σὲ μᾶς τὸ φραγητὸ μας
 Καὶ τρέμαμε καθένας μας γιὰ τὸ φριχτὸ ὄνειρό μας,
 Σὰν ἄκουσα τῆς φυλακῆς τὴν πόρτα νὰ καρφώνουν·
 Ἀμίλητος ἐκύτταξα τὰ τέσσαρα παιδιὰ μου.
 Δὲν ἔκλαιγα· στὰ στήθη μου ἐπέτρωσε ἡ καρδιὰ μου·
 Ἐκλαίγανε τὰ πιὸ μικρὰ κι' ὁ Ἄνσέλμος μου μοῦ λέγει :
 «*Γιατί τόσο παράξενα, πατέρα, μᾶς κυττάζεις :*»
 Δὲν ἔκλαψα οὔτε μιλιὰ ἐμπόρεσα νὰ βγάλω,
 Κι' ὀλημερίς ἐσώπασα καὶ τὴν νυχτιὰ κατόπι
 Ὅσο ποῦ ὁ νέος ἥλιος στὸν κόσμον εἶχε προβάλει.
 Κι' ὅταν μιὰ ἀχτιδα θαμπερὴ στὴ φυλακὴ μου μπῆκε
 Μέσ' ἔστ' ὁ γλωμὸ τὸ πρόσωπο τῶν τέσσερων παιδιῶν μου
 Σὰν σὲ καθρέφτη ἀντίκρυσσε τὸ ἴδιο πρόσωπό μου,
 Τὰ δύο μου χέρια ἐδάγκωσα μέσ' ἔστην ὀργὴ τοῦ πόνου
 Καὶ τὰ παιδιὰ ποῦ νόμισαν πῶς τῶκανα ἀπὸ πείνα,
 Μὲ κλάματα μοῦ εἶπανε : «*Καλλίτερα, πατέρα,
 Τὴν σάρκα ποῦ μᾶς ἐντυσες πάρ' τὴν γιὰ νὰ χορτάσῃς*»
 Τότε τὸν πόνο μου ἔπνιξα κι' ἠσύχασα λιγάκι·
 Δὲν ἤθελα περσότερο τὰ δόλια νὰ λυτήσω.
 Κι' ἡ μέρα αὐτὴ ἐπέρασε χωρὶς νὰ βγάλω λέξι.

ὦ Γῆς, γιατί δὲν ἀνοιξες νὰ μᾶς ρουφήξεις ὅλους;
 Τὴν ἄλλη ἐβουβαθήκαμε, καὶ τὴν τετάρτη μέρα
 Στὰ πόδια μου σωριάστηκεν ὁ Γάδδος τὸ παιδί μου
 Μὲ τὸ πικρὸ παράπονο ποῦ δὲν τὸν βοηθοῦσα.
 Καὶ πέθανε. Κι' ὅπως ἐδῶ μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω
 Τὴν πέμπτη τὸ ξημέρωμα καὶ στὴν αὐγὴ τῆς ἕκτης,
 Εἶδα τὰ τρία μου παιδιά στὰ ποδια μου νὰ πέσουν,
 Καὶ ζαλισμένοι, σὰν τρελλὸς ἔτρεχ' ἀπ' τῶνα στ' ἄλλο.
 Καὶ γιὰ τρεῖς μέρες ἔπειτα τὰ φώναζα τοῦ κάκου!
 Ἐκεῖνα δὲν μ' ἀκούγανε, γιατί ἦσαν πεθαμμένα.
 Καὶ τότε ἡ πείνα νίκησε τὰ βάσανα τοῦ πόνου».

Ὅταν αὐτὰ διηγήθηκε, μὲ μάτια γουρλωμένα
 Στὸν ἄλλον ξαναρρίχτηκε σὰν πεινασμένος σκύλος.
 Πίζα κακὴ, ξεντρόπιασμα τῆς ὁμορφῆς τῆς χώρας,
 Ὅπου ἀντηγεῖ γλυκύτατη μυλιὰ χαριτωμένη,
 Τὴν Θήβα στὴν σκληρότητα ἠθέλησες νὰ μοιάσης,
 Κι' ἀφοῦ οἱ γειτόνοι σου ἀργοῦν καὶ δὲν σὲ τιμωρᾶνε,
 Σεισμὸς νὰ φέρῃ τὰ νησιά Ζαπράγια καὶ Γοργόνα,
 Τὸ στόμα τοῦ Ἄρνου ἄς φράξουνε νάρθη νὰ πλημμυρίσῃ
 Καὶ μέσα ἐκεῖ στὰ τεῖχη σου κάθε ζωὴ νὰ σβύσῃ.
 Κι' ἂν ὁ πατέρας σου φταίξει, καθὼς ἡ φήμη λέει,
 Καὶ στοὺς ἐχθροὺς σὲ πρόδωσε καὶ πούλησε τὰ κάστρα,
 Τ' ἀθῶα παιδιά τί φταίγανε γιὰ νὰ τὰ μαρτυρέψῃς; »

Καὶ πάλι προχωρήσαμε ἄνους στοὺς πάγους κ' εἶδα
 Ἄλλους πολλοὺς ἀνάσκελα, στὸν πάγο καρφωμένους,
 Τὰ ἴδια τους τὰ δάκρυα νὰ κλαῖν δὲν τοὺς ἀφίνουν,
 Γιατὶ τὰ πρῶτα δάκρυα στὰ μάτια ἔχουν παγώσῃ
 Κι' ὅλη τὴν κόγχη τῶν ματιῶν σὰν κρύσταλλο σκεπάζουν.
 Κι' ὁ πόνος ποῦ ἀνεβαίνοντας βροῖσκει φραγμὸ, γυρίζει
 Στὰ βάθνα πάλι τῆς καρδιάς καὶ μέσα πλημμυρίζει.

[Ἐν Πειραιεῖ, Αὐγουστος 1905]

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

ΕΙΝΑΙ ΜΥΣΤΙΚΟ

Θόρυβος μεγάλος, ταραχὴ σπουδαία,
 πάταγος, τρομάρα, κλάμματα, λυγμοί
 ἀποφρὰς ἡμέρα, ὥρα ἀπενκταία,
 δίχως ἡσυχία προῶν ἡ στιγμή.